

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Кафедра загальної та клінічної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

«_____» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

За освітньо-професійною програмою «**Психологія**»
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань – 05 Соціальні і поведінкові науки
Спеціальність – 053 Психологія

Факультет психології

Івано-Франківськ – 2020 рік

Робоча програма із навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів за спеціальністю 053 «Психологія», рівень вищої освіти – перший (бакалаврський). 2020 р. - 36с.

Розробники: доцент кафедри загальної та клінічної психології, кандидат психологічних наук Н.І.Іванцев

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної та клінічної психології. Протокол від «28» серпня 2020 р. №1

Завідувач кафедри
загальної та клінічної психології _____ В. П. Москалець

Схвалено науково-методичною радою факультету психології
Протокол від «10» вересня 2020р. №2

Голова _____ Л. С. Пілецька

© Н. І. Іванцев, 2020р.

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2020 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 (I семестр)	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна дисципліна	
Модулів – 1	Спеціальність : 053 Психологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		I-й	I-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		I-й	I-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6 Мова навчання: Українська	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		12 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/1

для заочної форми навчання – 1/3

Мета та завдання навчальної дисципліни

Основна мета викладання дисципліни "Вступ до спеціальності" для студентів спеціальності "Психологія" полягає у формуванні систематизованих знань про теоретико-методологічні засади практичної психології, про законодавчо-правові та нормативні основи діяльності психолога у різних сферах соціальної практики.

Метою вивчення студентами цієї навчальної дисципліни є оволодіння узагальненою характеристикою професії психолога, знаннями про освітньо-кваліфікаційні вимоги, які ставляться до фахівців цієї галузі, основними вимогами до особистості практикуючого психолога, а також про можливі шляхи формування особистісних та професійно-значущих властивостей і якостей майбутніх фахівців-психологів.

Вивчення даного курсу дозволить сформувати у студентів загальне уявлення про професію практичного психолога та створить передумови для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план, а також забезпечить мотивацію до формування та розвитку особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків.

Основні завдання з вивчення дисципліни:

- оволодіння змістом понять "психологія", "наукова психологія", "практична психологія", "психологічна служба", "Національна система соціально-психологічної служби України";
- розуміння специфіки основних видів, напрямків та форм діяльності практичного психолога;
- знання основних положень міжнародних та міжрегіональних документів про права людини та дитини; законодавчих актів про соціально-психологічну службу України;
- знання етичних принципів діяльності практичного психолога, освітньо-кваліфікаційних характеристик, прав і обов'язків психолога; форм професійної взаємодії практикуючих психологів;

- усвідомлення вимог до особистості психолога та знання шляхів вдосконалення професійних якостей та здібностей психолога;
- вміння на основі документів, які регламентують діяльність психологічної служби конкретної сфери соціальної практики, визначати мету, завдання, функції діяльності психолога в певній сфері соціальної практики;
- сформованість потреби до самовдосконалення і саморозвитку професійно важливих якостей та необхідної для цього мотивації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні сфери професійної діяльності, виробничі функції, типові професійні задачі, професійно-етичні засади діяльності психолога;
- структуру, функції, основні завдання, головні напрями та зміст діяльності психологічної служби України, види, зміст та форми професійної діяльності психолога.

вміти:

- орієнтуватись у нормативно-правових документах, що регламентують навчання студента у вищому навчальному закладі та діяльність психолога;
- використовувати можливості різноманітних форм аудиторної, самостійної, науково-дослідної роботи студента, поточного та підсумкового контролю у вищому навчальному закладі для здобуття фахових знань і професійного становлення;
- здійснювати пошук джерел інформації, добирати та структурувати матеріал для розкриття певного питання, теми чи проблеми в усній або письмовій формі.

Передумови вивчення дисципліни

Вивчення даного курсу сприятиме формуванню у студентів загального уявлення про професію психолога, визначить передумови для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін та забезпечить успішну професійну адаптацію майбутніх психологів на основі вивчення ними основних функцій діяльності психолога в певній сфері соціальної практики, вимог до особистості психолога, а також шляхів удосконалення його професійних якостей та здібностей.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.
ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Критерії оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- своєчасне і у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння самостійно аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку;
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

Засоби оцінювання

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, включаючи: оцінку роботи студента на лекціях, відповіді на семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи та написання письмової контрольної роботи, підсумкового (залікового) тестування.

1.Робота на лекціях. Під час лекції студент не тільки слухає і фіксує лекційний матеріал, а ще й активно його реконструює. Для повного засвоєння лекційного матеріалу, студентові необхідно виконати ряд завдань: виписати визначення термінів (для термінологічного словника), доповнити перелік класифікації, привести приклад (відповідну ситуацію) тощо. Ці завдання студент може виконати в аудиторних або домашніх умовах. Виконання їх перевіряється викладачем на наступній лекції або ж семінарському занятті, присвяченому тій чи іншій темі навчальної дисципліни.

2.Усна відповідь на семінарському занятті. Відповідь передбачає чіткий, аргументований, розгорнутий виклад студентом одного з питань плану семінарського заняття, винесеного до обговорення. При цьому недопустиме дослівне зачитування матеріалу та використання ксерокопій. Студент повинен бути готовий відповісти на будь-які запитання кожного семінарського заняття. Максимальний бал за відповідь на одному занятті (або ж за виконання тестового завдання до теми) – 5б.

3. Самостійна робота. Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки виконаних завдань. Усі контрольні заходи включено до 100-бальної шкали оцінювання. Даний вид роботи передбачає виконання завдань, спрямованих на узагальнення і закріплення вивченого матеріалу та виконується студентом у такій послідовності: підготовка до семінарського заняття, складання план-конспекту на основі аналізу першоджерел, письмова відповідь на деякі завдання до обговорення, ведення термінологічного словника. Максимальний бал за виконання – 5б.

4. Контрольна робота. Перед написанням письмової (контрольної) роботи, у форматі проблемних питань, студенти отримують перелік тем і запитань, які виносяться на письмову роботу (на основі програмових вимог) та посилання на навчально-методичну, наукову літературу із завчасно заданої теми для самостійної підготовки. Виконується цей вид роботи в межах аудиторних занять. Максимальний бал – 10б.

5. Підсумкове тестування. Тестування здійснюється на основі складених викладачем *тестових завдань* до всього курсу. Для цього передбачені тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих. Проводиться воно, у разі необхідності, на останньому семінарсько-практичному занятті. Максимальний бал – 10б.

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне оцінювання										Підсумкова оцінка
Змістовий модуль 1										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	К.р.	
за виконання самостійного завдання (5б. x 9 = 45б.); навчальна діяльність на парах або ж тестування (5б. x 9=45б.); загальна кількість балів за всі теми змістового модуля становить максимально - 90б.										100 б.
Контрольна робота - 10б.										

T1, T2 ... T9 – теми змістового модулю.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Вступ до спеціальності».

Професійно-орієнтована дисципліна «Вступ до спеціальності» та її місце в професійній підготовці майбутніх спеціалістів.

Предмет курсу «Вступ до спеціальності». Структура курсу, основні функції та завдання.

Основні етапи та особливості розвитку наук про людину. Місце психології в системі наук про людину. Сучасні погляди на предмет психології.

Тема 2. Особливості підготовки психологів у вищих

навчальних закладах.

Студентський путівник. Структура, зміст роботи та особливості організації процесу навчання у ЗВО.

Формальні і змістові аспекти вищої психологічної освіти. Зміст та структура освітньої програми підготовки фахівців-психологів. Коротка характеристика змісту циклів дисциплін у складі навчального плану.

Студент-психолог як суб'єкт навчально-професійної діяльності. Основні форми навчального процесу. Організація самостійної роботи студентів. Особливості організації навчально-виховного процесу за кредитно-модульною системою.

Тема 3. Практична психологія як теоретична основа

психологічної практики.

Сучасна система психології як науково-практична сфера суспільної діяльності. Специфіка і взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології. Структура і завдання прикладної психології. Перспективи розвитку прикладної психології.

Основні сфери діяльності практичного психолога. Психологічна допомога, психологічне сприяння, психологічна підтримка, психологічний супровід – як основні форми впливу практичного психолога.

Структура та основні напрями практичної психології. Психологічна діагностика, психокорекція, психологічне консультування та психотерапія як напрями практичної психології: структура, види і основні принципи.

Тема 4. Характеристика професії практичного психолога

Освітньо-кваліфікаційна характеристика практичного психолога. Освітньо-професійна програма підготовки практичного психолога. Уміння практичного психолога. Обов'язки і права практичного психолога. Нормативні документи, що регламентують діяльність практичного психолога.

Межі професійної компетенції практичного психолога. Знання новітніх досягнень психологічної науки та практичної психології. Попередження проведення психодіагностичної, психокорекційної та інших видів робіт некомпетентними особами.

Враховання інтересів клієнта – основа розв'язання усіх питань практичної діяльності психолога. Професійна таємниця у діяльності практичного психолога.

Тема 5. Психолог як особистість та професіонал.

Модель особистості практичного психолога. Вміння спілкуватися з клієнтом – стрижнева спеціальна здібність практикуючого психолога. Етичний кодекс практичного психолога. Формування особистості практикуючого психолога у ВНЗ.

Критерії професійної придатності практичного психолога. Особистісний потенціал особистості практичного психолога. Високий інтелектуальний потенціал. Відсутність внутрішніх проблем. Життєвий досвід практичного психолога як основа ефективності практичної діяльності. Здоровий спосіб життя. Відсутність зовнішніх, об'єктивних проблем. Адекватна професійна мотивація. Здатність до адекватного самовираження та самореалізації. Володіння теоретичними знаннями та практичними вміннями. Знання індивідуальних, національних і культурних особливостей клієнтів.

Кваліфікаційна характеристика – основа складання програми професійного самовиховання практичного психолога. Вдосконалення особистісних якостей практичного психолога. Методи професійного самовиховання. Критерії ефективності професійного самовиховання. Професійна деформацій. «Емоційне вигорання» практичного психолога.

Тема 6. Основні напрями та сфери діяльності психолога.

Основний зміст психопрофілактичної, психогігієнічної, психодіагностичної, психокорекційної, психоконсультативної роботи психолога. Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби системи освіти. Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби на підприємстві. Психологічна служба організацій малого бізнесу. Моделі діяльності психолога та їх специфіка в структурі малого бізнесу. Основні задачі діяльності психолога організацій у різних напрямках (при взаємодії з партнерами, клієнтами; конкурентами; ЗМІ; з керівництвом; персоналом). Особливості психологічної допомоги сім'ї.

Тема 7. Основні види діяльності практичного психолога.

Основні цілі та види діяльності практичного психолога. Взаємозв'язок видів та напрямів діяльності практичного психолога.

Просвітницько-пропагандистська робота практичного психолога: основний зміст, форми та критерії.

Завдання психологічної профілактики. Рівні психологічної профілактики (первинна профілактика, вторинна профілактика, третинна профілактика). Профілактична робота практичного психолога як специфічний вид діяльності практичного психолога, що спрямований на збереження, зміцнення і розвиток психічного здоров'я населення. Попередження ускладнень психічного розвитку та функціонування.

Специфіка, мета і завдання психологічного консультування. Принципи й умови психологічного консультування. Види психологічного консультування. Зміст, форми та методи психологічного консультування. Взаємодія практичного психолога в ситуації консультування.

Психодіагностична робота практичного психолога. Поняття психокорекції, її мета та завдання. Способи і прийоми психологічної корекції. Загальна характеристика психотерапії як складової практичної психології.

Тема 8. Морально-етичні стандарти професійної діяльності психолога.

Основні рівні розгляду етичних проблем у психології. Етичні проблеми в науково-дослідній діяльності психолога. Проблема оплати психологічних послуг. Поняття про професійний етичний кодекс. Основні принципи етичного кодексу психолога: принцип професійної компетентності (знання суті соціально-психологічних явищ і особливостей їх прояву в конкретних умовах і ситуації, досконале володіння психологічним інструментарієм); принцип «не нашкодь» (взаємоповага психолога і клієнта, забезпечення для клієнта безпеки методик, які застосовує психолог, запобігання неправильним діям замовника); принцип неупередженості (наукова обґрунтованість, об'єктивність в оцінці та інтерпретації даних, зваженість висновків); принцип конфіденційності (збереження таємниці результатів дослідження, коректне використання інформації психологічного характеру); принцип позитивно орієнтованої активності психолога (надання клієнту допомоги в реалізації позитивних цілей, творчого потенціалу, усунення того, що цьому заважає). Моральні норми, що регламентують діяльність психолога у ситуаціях етичного вибору.

Тема 9. Професійний розвиток та саморозвиток психолога.

Загальна типологія шляхів професійного розвитку психолога. Спрямованість професійного самовдосконалення психолога.

«Неформальні шляхи» професійного саморозвитку психолога. Основні типи та рівні професійного самовизначення психолога. Творчі аспекти в діяльності психолога.

Основні етапи розвитку психолога-професіонала. Проблема професійних деструкцій та кризи розчарування у розвитку психолога.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна						заочна						
	усього	Л	П	лаб.	інд	с.р.	усього	Л	П	лаб	інд	с.р.	
	90	12	18			60	90	4	6			80	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1.													
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Вступ до спеціальності».	9	2	2			5	6	1				5	
Тема 2. Особливість підготовки психологів у закладах вищої освіти.	9	2	2			5	7		2			5	
Тема 3. Практична психологія як теоретична основа психологічної практики.	14	2	2			10	12	1	1			10	
Тема 4. Характеристика професії практичного психолога	14	2	2			10	12	1	1			10	
Тема 5. Психолог як особистість та професіонал Основні напрями та сфери діяльності психолога	9	2	2			5	10					10	
Тема 6. Основні напрями та сфери діяльності психолога	14	2	2			10	13	1	2			10	

Тема 7. Основні види діяльності практичного психолога	7		2			5	10					10
Тема 8. Морально-етичні стандарти діяльності психолога.	7		2			5	10					10
Тема 9. Професійний розвиток та саморозвиток психолога	7		2			5	10					10
Разом за змістовим модулем 1	90	12	18			60	90	4	6			80

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Предмет і завдання курсу «Вступ до спеціальності»	2
2	Особливість підготовки психологів у закладах вищої освіти	2
3	Практична психологія як теоретична основа психологічної практики.	2
4	Загальна характеристика професійної діяльності психолога.	2
5	Психолог як особистість і професіонал.	2
6	Основні сфери та напрямки діяльності практичного психолога.	2
7	Основні види діяльності практичного психолога.	2
8	Морально-етичні стандарти професійної діяльності психолога	2
9	Професійний розвиток та саморозвиток психолога.	2

Самостійна робота

Семестр / тема	Зміст самостійної роботи	Обсяг (год.) денна форма/ заочна форма	Форма контро- лю	Тиждень, на якому здійснює ться контроль	К- сть ба- лів
1/1	<p>Тема 1. Предмет і завдання курсу «Вступ до спеціальності».</p> <p>Зміст самостійної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> -виконання завдань, отриманих на лекції; -складання план-конспекту до теми; -письмова відповідь на питання: <ol style="list-style-type: none"> 1.Історія становлення психологічної науки та психологічної практики. 2. Комплексне вивчення людини – теоретична основа практичного вирішення проблем розвитку людини. 3.Сучасні погляди на предмет психології. <p>-складання <i>термінологічного словника.</i></p> <p><i>Рекомендовані джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 288 с. 2. Дуткевич Т. В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 3. Карандашов В. Н. Психология : Введения в профессию. М. : Смысл, 2000 	5/5	Конспект	1	5

1/2	<p>Тема 2. Особливість підготовки психологів у вищих навчальних закладах Зміст самостійної роботи: -виконання завдань, складання план-конспекту до теми; -письмова відповідь на питання до теми:</p> <p>1.Навчання у ЗВО – якісно новий етап в житті і діяльності фахівця. 2.Студентський путівник: ПНУ – Університет 4:0 (усне ознайомлення) https://pnu.edu.ua/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BC-2/ 3. Зміст і організація навчального процесу: особливості. <i>Рекомендовані джерела:</i> 1.Белінська І.А. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2007. 148с. 2.Климов Е.А. Психология профессионала. М.: Изд -во «Институт практической психологии»; Воронеж: НПО «МОДЭК», 1996. – 400 с. 3. Максименко С. Д., Ільїна Т. Б . До проблеми розробки освітньо - кваліфікаційної характеристики сучасного психолога // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 1. – С. 2-6. 4. Савчин М. В., Гавриш З. С. Вступ до спеціальності: психолог, практичний психолог: Навч. посібник. – ІваноФранківськ: Місто НВ, 2007. – 400 с. 5.Сайт ПНУ: студентський путівник.</p>	5/10	Конспект	9	5
1/3	<p>Тема 3. Практична психологія як теоретична основа психологічної практики. Зміст самостійної роботи: -виконання завдань, отриманих на лекції; -складання план-конспекту до теми; -письмова відповідь на питання:</p>	5/5	Конспект	2	5

1/4	<p>1. Сучасна система психології як науково-практична сфера суспільної діяльності.</p> <p>2. Специфіка і взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології.</p> <p>3. Структура і завдання прикладної психології.</p> <p>4. Перспективи розвитку прикладної психології</p> <p><i>-складання термінологічного словника.</i></p> <p><i>Рекомендовані джерела:</i></p> <p>1.Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.</p> <p>2. Вачков И.В., Гриншпун И.Б., Пряжников Н.С. Введение в профессию «психолог»: Учебное пособие / Под ред. И.Б. Гриншпуна. М.: «МОДЭК», 2004. 464 с.</p> <p>3. Дуткевич Т. В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>Тема 4. Характеристика професії практичного психолога</p> <p>Зміст самостійної роботи:</p> <p><i>-виконання завдань, отриманих на лекції;</i></p> <p><i>-складання план-конспекту до теми;</i></p> <p><i>-письмова відповідь на питання:</i></p> <p>1.Нормативні документи, що регламентують діяльність практичного психолога.</p> <p>2.Межі професійної компетенції практичного психолога.</p> <p>3.Знання новітніх досягнень психологічної науки та практичної психології.</p> <p><i>-складання термінологічного словника.</i></p> <p><i>Рекомендовані джерела:</i></p> <p>1. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007.</p>	10/10	Конспект	3	5
-----	---	-------	----------	---	---

1/5	<p>288 с.</p> <p>2. Дуткевич Т. В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>3.Максименко С. Д., Ільїна Т. Б. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога // Практична психологія та соціальна робота. 1999. № 1. С. 2-6.</p> <p>Тема 5. Психолог як особистість та професіонал.</p> <p>Зміст самостійної роботи: -виконання завдань, отриманих на лекції; -складання план-конспекту до теми; -письмова відповідь на питання до теми:</p> <p>1.Особистісний потенціал особистості практичного психолога. 2.Високий інтелектуальний потенціал. 3.Життєвий досвід практичного психолога як основа ефективності практичної діяльності. 4.Відсутність зовнішніх, об'єктивних проблем. 5.Адекватна професійна мотивація. 6.Здатність до адекватного самовираження та самореалізації.</p> <p>-складання термінологічного словника.</p> <p><i>Рекомендовані джерела:</i></p> <p>1.Біла О.Г. Соціально-психологічні детермінанти особистісного становлення психолога-практика // Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наук. пр. Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка. – К.: ГНОЗІС, 2003. – Т.V. – Ч.6. – С. 18-22.</p> <p>2.Савчин М. В., Гавриш З. С. Вступ до спеціальності: психолог, практичний психолог: Навч. посібник. – Івано - Франківськ: Місто НВ, 2007. – 400 с.</p>	10/10	Конспект	4	5
-----	--	-------	----------	---	---

1/6	<p>3..Чепелева Н.В., Пов'якель Н.І. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога // Психологія: Збірник наукових праць – Вип. 3. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 1998. – С. 35 -41.</p> <p>Тема 6. Основні напрями та сфери діяльності психолога Зміст самостійної роботи: -виконання завдань, отриманих на лекції; -складання план-конспекту до теми; -письмова відповідь на питання до теми: 1.Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби системи освіти. 2. Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби на підприємстві. 3.Психологічна служба організацій малого бізнесу. -складання термінологічного словника. Рекомендована література: 1. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288 с. 2. Верко С. С. Психолог в організації: "за" і "проти" // Актуальні проблеми психології: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – Т. Ч. – К.: Інститут психології ім. Г.С.Костюка, 2002. – С. 207-211. 3. Дуткевич Т. В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. Навчальний посібник. – К.:Центр учбової літератури, 2007. 4. Карандашов В. Н. Психологія : Введення в професію. М. : Смысл, 2000. 5. Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія. Модуль 2: навч. посіб. / Лідія Іванівна Подшивайлова. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 220 с.</p>	5/10	Конспект	5	5
-----	---	------	----------	---	---

<p>1/7</p>	<p>6. Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Лідія Іванівна Подшивайлова. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. – 320 с.</p> <p>7. Рабочая книга практического психолога: Технология эффективной профессиональной деятельности: Пособие для специалистов, работающих с персоналом. – М.: Изд. Дом «Красная площадь», 1996.</p> <p>8. Савчин М. В., Гавриш З. С. Вступ до спеціальності: психолог, практичний психолог: Навч. посібник. – ІваноФранківськ: Місто НВ, 2007. – 400 с.</p> <p>Тема 7. Основні види діяльності практичного психолога Зміст самостійної роботи: -виконання завдань, отриманих на лекції; -складання план-конспекту до теми; -письмова відповідь на питання до теми:</p> <p>1.Профілактична робота практичного психолога як специфічний вид діяльності практичного психолога, що спрямований на збереження, зміцнення і розвиток психічного здоров'я населення. Попередження ускладнень психічного розвитку та функціонування.</p> <p>2. Зміст, форми та методи психологічного консультування. Взаємодія практичного психолога в ситуації консультування.</p> <p>3.Індивідуальне та групове психодіагностичне обстеження. Процедура психодіагностичного обстеження. Умови ефективності психодіагностичного обстеження.</p> <p>4. Прийоми, способи та принципи психокорекції. Етапи психокорекційної роботи.</p> <p>5.Основні напрями психотерапії та їх характеристика</p>	<p>10/10</p>	<p>Конспект</p>	<p>6</p>	<p>5</p>
------------	--	--------------	-----------------	----------	----------

1/8	<p>(психодіагностичний, біхевіоральний, гуманістичний, когнітивний і інші).</p> <p>-складання <i>термінологічного словника.</i></p> <p><i>Рекомендована література:</i></p> <p>1.Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.</p> <p>2.Дуткевич Т. В., Совицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>3.Карандашов В. Н. Психология : Введения в профессию. М. : Смысл, 2000.</p> <p>4.Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Лідія Іванівна Подшивайлова. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. 320 с.</p> <p>5.Савчин М. В., Гавриш З. С. Вступ до спеціальності: психолог, практичний психолог: Навч. посібник. ІваноФранківськ: Місто НВ, 2007. –400 с.</p> <p>Тема 8. Морально-етичні стандарти діяльності психолога. Зміст самостійної роботи: -виконання завдань, складання план-конспекту до теми; -письмова відповідь на питання до теми:</p> <p>1.Критерії професіоналізму практичного психолога. 2. «Я-концепція» та професійна самосвідомість сучасного психолога-професіонала. 3. Психологічна готовність до професійної діяльності як складова професіоналізму психолога. 4. Етичні стандарти професійної діяльності психолога.</p> <p>-складання <i>термінологічного словника.</i></p> <p><i>Рекомендована література:</i></p> <p>1.Белінська І.А. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник. Івано-</p>	5/10	Конспект	7	5
-----	--	------	----------	---	---

1/9	<p>Франківськ, 2007. 148с.</p> <p>2.Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.</p> <p>3.Дуткевич Т. В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>4.Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Лідія Іванівна Подшивайлова. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. – 320 с.</p> <p>5.Савчин М. В., Гавриш З. С. Вступ до спеціальності: психолог, практичний психолог: Навч. посібник. – ІваноФранківськ: Місто НВ, 2007. – 400 с.</p> <p>6.Права дитини: Від витоків до сьогодення: Збірник текстів методичних та інформаційних матеріалів. - К.: Либідь, 2002. – 280 с.</p> <p>7.Права людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. – К.: Наукова думка, 1992. – 198 с.</p> <p>Тема 9. Професійний розвиток та саморозвиток психолога Зміст самостійної роботи: -виконання завдань, складання план-конспекту до теми; -письмова відповідь на питання до теми:</p> <p>1.Загальна типологія шляхів професійного розвитку психолога. Спрямованість професійного самовдосконалення психолога.</p> <p>2.«Неформальні шляхи» професійного саморозвитку психолога.</p> <p>3.Основні типи та рівні професійного самовизначення психолога.</p> <p>4.Творчі аспекти в діяльності психолога.</p> <p>5.Основні етапи розвитку психолога-професіонала.</p> <p>6. Проблема професійних</p>	5/10	Конспект	9	5
-----	---	------	----------	---	---

	<p>деструкцій та кризи розчарування у розвитку психолога.</p> <p><i>Рекомендовані джерела:</i></p> <p>1.Белінська І.А. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2007. 148с.</p> <p>2.Біла О.Г. Соціально-психологічні детермінанти особистісного становлення психолога-практика // Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наук. пр. Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка. – К.: ГНОЗІС, 2003. – Т.V. – Ч.6. – С. 18-22.</p> <p>3.Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.</p> <p>4.Дуткевич Т. В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>5.Климов Е.А. Психологія професійного самоопределення. Ростов-на-Дону: Изд-во «Феникс», 1996. – 512 с.</p> <p>6.Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Лідія Іванівна Подшивайлова. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. – 320 с.</p> <p>7.Савчин М. В., Гавриш З. С. Вступ до спеціальності: психолог, практичний психолог: Навч. посібник. – ІваноФранківськ: Місто НВ, 2007. – 400 с.</p> <p>8.Чепелева Н.В., Пов'якель Н.І. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога // Психологія: Збірник наукових праць – Вип. 3. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 1998. – С. 35-41.</p>				
--	---	--	--	--	--

Методи навчання

Для викладання курсу «Вступ до спеціальності» використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний, робота з інформаційними джерелами (друкованими виданнями, on line бібліотекою), проблемне засвоєння матеріалу, частково-пошуковий та дослідницький.

Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Підручники, навчальні посібники, довідники, словники тощо.
4. Текстові та електронні варіанти тестів для підсумкового контролю знань.

Програмове опитування до курсу

«Вступ до спеціальності»

1. Предмет курсу «Вступ до спеціальності». Структура курсу, основні функції та завдання.
2. Основні етапи та особливості розвитку наук про людину. Місце психології в системі наук про людину. Сучасні погляди на предмет психології.
3. Структура та основні проблеми прикладної (практичної) психології.
4. Освітньо-кваліфікаційна характеристика практичного психолога.
5. Освітньо-професійна програма підготовки практичного психолога.
6. Уміння практичного психолога.
7. Обов'язки і права практичного психолога.
8. Критерії професійної придатності практичного психолога.
9. Модель особистості практичного психолога.
10. Уміння спілкуватися з клієнтом – стрижнева спеціальна здібність практикуючого психолога.
11. Етичний кодекс практичного психолога.
12. Формування особистості практикуючого психолога у ЗВО.
13. Навчання у ЗВО – якісно новий етап в житті і діяльності фахівця.
14. Студентський путівник: ПНУ – Університет 4:0
15. Зміст і організація навчального процесу: його особливості.
16. Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби системи освіти.

17. Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби на підприємстві.

18. Психологічна служба організацій малого бізнесу.

19. Основні цілі та види діяльності практичного психолога. Взаємозв'язок видів та напрямів діяльності практичного психолога.

20. Просвітницько-пропагандистська робота практичного психолога.

21. Профілактична робота практичного психолога.

22. Специфіка, мета і завдання психологічного консультування.

23. Принципи й умови психологічного консультування.

24. Види психологічного консультування.

25. Психодіагностична робота практичного психолога.

26. Поняття психокорекції, її мета та завдання. Способи і прийоми психологічної корекції.

27. Загальна характеристика психотерапії як складової практичної психології, її специфіка, мета та завдання.

28. Шляхи формування і розвитку професійно важливих якостей психолога.

29. Загальна типологія шляхів професійного розвитку психолога.

30. Спрямованість професійного самовдосконалення психолога.

28. «Неформальні шляхи» професійного саморозвитку психолога.

31. Основні типи та рівні професійного самовизначення як орієнтири саморозвитку психолога.

32. Творчі аспекти в діяльності психолога.

34. Основні етапи розвитку психолога-професіонала.

35. Проблема професійних деструкцій та кризи розчарування у розвитку психолога.

Зразок підсумкового тестового контролю до курсу:

I. Виберіть рядок, у якому :

1. Перераховано лише види діяльності практичного психолога :

- а) просвітницька та профілактична робота, психоконсультавання, індивідуальна психокорекція, виставки літератури, психолого-педагогічні консилиуми, групова психотерапія;
- б) просвітницька та профілактична робота, психоконсультавання, індивідуальна психокорекція, виставки літератури, групова психотерапія, «телефон довіри»;
- в) просвітницька та профілактична робота, психоконсультавання, індивідуальна та групова психотерапія, психокорекція, психодіагностика;
- г) просвітницька та профілактична робота, психоконсультавання, індивідуальна та групова психотерапія, психокорекція, психогімнастика.

2. Подана правильна послідовність дій практичного психолога при короткостроковому консультаванні :

- а) психодіагностичне обстеження, короткий контакт під час запису, перша зустріч, заключна зустріч;
- б) первинний прийом, робота з клієнтом під час численних зустрічей, завершення консультавання;
- в) первинний контакт, вислуховування і розпитування клієнта на першій зустрічі, психологічне обстеження, обговорення результатів обстеження, формулювання рекомендацій на завершальній зустрічі.

3. Перераховано форми психопрофілактичної роботи :

- а) лекції, бесіди, тренінгові заняття, робота «телефону довіри», психолого-педагогічні консилиуми, консультавання, опитування, випуск і поширення інформаційних бюлетенів, довідників;
- б) лекції, бесіди, корекційні заняття, робота «телефону довіри», психолого-педагогічні консилиуми, виставки літератури, опитування, випуск і поширення інформаційних бюлетенів, довідників;
- в) лекції, бесіди, тренінгові заняття, робота «телефону довіри» та «пошти довіри», психолого-педагогічні консилиуми, консультавання, моніторинг умов праці, індивідуальна психотерапія.

4. *Перераховано види психологічного консультування за характером допомоги :*

- а) разова консультація, діагностичне консультування, тривале консультування, консультування дитини;
- б) психологічне консультування, діагностичне консультування, просвітницько-рекомендаційне консультування;
- в) інтимне-особистісне, сімейне, психолого-педагогічне, психолого-управлінське, ділове консультування;
- г) разова консультація, середньострокове консультування, короткострокове консультування, тривале консультування.

5. *Перераховано види психологічного консультування за тривалістю :*

- а) разова консультація, діагностичне консультування, тривале консультування, консультування дитини;
- б) разова консультація, середньострокове консультування, короткострокове консультування, тривале консультування;
- в) психологічне консультування, діагностичне консультування, просвітницько-рекомендаційне консультування;
- г) середньострокове консультування, просвітницько-рекомендаційне консультування, консультування батьків, короткострокове консультування.

II. Виберіть одну правильну відповідь :

1. *Відсутність дружніх та родинних стосунків з клієнтом, відмова від надання психологічної допомоги друзям, знайомим та родичам складає сутність :*

- а) принципу добровільності;
- б) принципу доброзичливого і безоцінного ставлення до клієнта;
- в) принципу конфіденційності зустрічей з психологом;
- г) принципу особистих відносин між психологом і клієнтом.

2. *Прояв теплоти і поваги, уміння прийняти клієнта таким, яким він є, не оцінювати і не засуджувати його норми і цінності, стиль життя і поведінку складає сутність :*

- а) принципу конфіденційності зустрічей з психологом;
- б) принципу доброзичливого і безоцінного ставлення до клієнта;
- в) принципу добровільності;
- г) принципу особистих відносин між психологом і клієнтом.

3. Збереження у таємниці всього, що стосується клієнта, його особистих проблем, життєвих обставин, предмету зустрічей (за винятком випадків, коли йдеться про загрозу для життя, здоров'я клієнта чи інших людей) складає сутність :

- а) принципу доброзичливого і безоцінного ставлення до клієнта;
- б) принципу конфіденційності зустрічей з психологом;
- в) принципу добровільності;
- г) принципу особистих відносин між психологом і клієнтом.

4. Робота психолога над розширенням уявлень клієнта про себе, конкретну ситуацію, навколишню дійсність, внаслідок якої клієнт починає по-новому оцінювати свою ситуацію, формулює альтернативні варіанти поведінки в ній та спонукається до реалізації одного з них є :

- а) метою просвітницької роботи практичного психолога;
- б) метою психоконсультативної роботи практичного психолога;
- в) метою психодіагностичної роботи практичного психолога;
- г) метою профілактичної роботи практичного психолога.

5. Поступове усвідомлення населенням цілей, завдань, кола проблем та можливостей психологічної служби, підвищення психологічної компетентності населення з метою розширення їх можливостей до самостійного розв'язання проблем та конфліктів, які виникають в особистому та професійному житті є :

- а) метою просвітницької роботи практичного психолога;
- б) метою психоконсультативної роботи практичного психолога;
- в) метою психодіагностичної роботи практичного психолога;
- г) метою профілактичної роботи практичного психолога.

6. Прогнозування можливих ускладнень у житті та професійній діяльності, виявлення умов їх попередження та забезпечення цих умов є :

- а) метою просвітницької роботи практичного психолога;
- б) метою психоконсультативної роботи практичного психолога;
- в) метою психодіагностичної роботи практичного психолога;
- г) метою профілактичної роботи практичного психолога.

III. Виберіть одну правильну відповідь:

1. Діалог, орієнтований на роботу з глибинними особистісними проблемами, з метою створення умов для повноцінного становлення особистості, складає сутність :

- а) психокорекційної роботи;
- б) психоконсультативної роботи;
- в) психотерапії;
- г) просвітницької роботи практичного психолога.

2. *Діалог, орієнтований на перебудову клієнтом власного внутрішнього психологічного життя, складає сутність :*

- а) психотерапії;
- б) психокорекційної роботи;
- в) психоконсультативної роботи;
- г) просвітницької роботи практичного психолога.

3. *Доповніть ряд вимог до психолога у психотерапії :*

- а) власний досвід перебування в ролі клієнта та тривалого супервізорства;
- б) повинен бути професійним психологом або психіатром;
- в)

4. *Виберіть рядок, у якому перераховані фактори ефективності психотерапії :*

- а) особистість клієнта, особистість психолога, кількість та частота зустрічей, наявність контакту, дотримання принципів психотерапії;
- б) особистість психолога, наявність контакту, дотримання принципів психотерапії, адекватність психотехнік і методів, платіжна спроможність клієнта;
- в) особистість клієнта, особистість психолога, наявність контакту, дотримання принципів психотерапії, адекватність психотехнік і методів;
- г) особистість психолога, адекватність психотехнік і методів, дотримання принципів психотерапії, стать клієнта, довіра у стосунках між клієнтом і психологом.

5. *Створення нових умов для навчання людини, завдяки чому вона може оволодіти своїми діями і змінити поведінку, є основною метою :*

- а) психодинамічної психотерапії;
- б) гуманістичної психотерапії;
- в) біхевіоральної психотерапії.

6. *Робота психолога щодо усвідомлення клієнтом процесів свого внутрішнього світу та оволодіння ними, є основною метою :*

- а) психодинамічної психотерапії;
- б) гуманістичної психотерапії;
- в) біхевіоральної психотерапії.

7. *Сприяння особистісному зростанню клієнта шляхом співпереживання і прийняття його внутрішнього світу складає сутність :*

- а) психодинамічної психотерапії;
- б) гуманістичної психотерапії;
- в) біхевіоральної психотерапії.

8. *Виберіть рядок, в якому перераховані основні психотехніки психодинамічної психотерапії :*

- а) психодрама, сприйняття «тут і тепер», експериментальне перебільшення, «порожній стілець», бесіда з частиною свого «Я»;
- б) тренінг релаксації, функціональний тренінг поведінки, самоспостереження, ведення щоденникових записів;
- в) метод вільних асоціацій, тлумачення сновидінь, інтерпретація, аналіз опору, аналіз трансферу.

9. *Виберіть рядок, у якому перераховані основні методи і прийоми поведінкової психотерапії :*

- а) психодрама, сприйняття «тут і тепер», експериментальне перебільшення, «порожній стілець», бесіда з частиною свого «Я»;
- б) тренінг релаксації, функціональний тренінг поведінки, самоспостереження, ведення щоденникових записів;
- в) метод вільних асоціацій, тлумачення сновидінь, інтерпретація, аналіз опору, аналіз трансферу.

10. *Виберіть рядок, в якому перераховані основні психотехніки гуманістичної психотерапії :*

- а) психодрама, сприйняття «тут і тепер», експериментальне перебільшення, «порожній стілець», бесіда з частиною свого «Я»;
- б) тренінг релаксації, функціональний тренінг поведінки, самоспостереження, ведення щоденникових записів;
- в) метод вільних асоціацій, тлумачення сновидінь, інтерпретація, аналіз опору, аналіз трансферу.

11. *Доповніть ряд вимог до клієнта у психотерапії :*

- а) достатній інтелектуальний рівень;
- б) матеріальна спроможність до тривалої роботи;
- в).....

12. *Виберіть рядок, в якому перераховані основні фази психотерапії :*

а) робота над вирішенням проблеми, формування особливих психотерапевтичних взаємин; досягнення взаєморозуміння між психологом та клієнтом ; матеріальна спроможність для тривалої роботи з психотерапевтом;

б) встановлення контакту між психологом та пацієнтом, визначення психологічної проблеми, діагностика; робота над вирішенням проблеми, формування особливих психотерапевтичних взаємин; підготовка до реалізації знайдених рішень у життя;

в) встановлення контакту між психологом та пацієнтом, визначення психологічної проблеми, діагностика; набуття соціальних навичок завдяки ідентифікації з психологом; засвоєння і закріплення адаптивних форм поведінки.

IV. Виберіть одну правильну відповідь :

1. *Етичний кодекс психолога – це :*

а) нормативний акт, сукупність етичних норм і правил поведінки, які склалися в психологічному співтоваристві й регулюють його життєдіяльність;

б) нормативний акт, що визначає, які суспільно небезпечні діяння є злочинними, і встановлює покарання осіб, що здійснили цей акт;

в) нормативний акт, який являє собою сукупність правових норм діяльності психолога.

2. *Якщо психолог порушує норми Етичного кодексу психолога, то :*

а) виправдання цьому можна завжди знайти;

б) його дії підлягають розгляду Комісії з етики, яка накладає відповідні стягнення;

в) він підлягає суду відповідно до закону.

3. *Прийняття Етичного кодексу психолога та побудова діяльності психологічної служби відповідно до нього :*

а) є данина моді;

б) не є обов'язковим для практикуючого психолога, а скоріше є необхідністю для психолога-науковця;

в) необхідні, оскільки не всі проблеми, з якими зустрічається практичний психолог, можуть мати однозначне і точне правове розв'язання.

4. *Виберіть рядок, в якому перераховані основні джерела, на основі яких вироблені норми Етичного кодексу психолога :*

а) філософія, релігія, культура, звичаї, традиції, ідеологія, політика;

б) культура, звичаї, традиції, художня література, кримінальний кодекс, цивільно-правовий кодекс;

в) норми Етичного кодексу психолога, які розроблені в США, Німеччині, Іспанії, Англії.

5. *Виберіть рядок, в якому перераховані основні розділи Етичного кодексу психолога :*

а) загальні положення, межі дії кодексу, про права, про покарання, особлива частина, додатки;

б) загальні положення, права психолога, обов'язки психолога, відповідальність психолога, порядок оскарження дій психолога;

в) відповідальність, компетентність, захист прав клієнта, конфіденційність, етичні права психологічних досліджень, кваліфікована пропаганда психології, професійна кооперація.

6. *Етичний кодекс психолога – це документ, який регламентує діяльність лише :*

а) практичного психолога в сфері освіти і медицини;

б) психолога в будь-якій сфері соціальної практики;

в) клієнта.

7. *У сфері управління Етичний кодекс психолога допомагає :*

а) виконувати функції, пов'язані з профілактикою професійних захворювань, реабілітацією пацієнтів;

б) у психологічному забезпечення політичних процесів, агітації, реклами;

в) у психологічному забезпечення загального та галузевого управління.

Рекомендована література

Основна

1. Белінська І.А. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2007. 148с.
2. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності // Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
3. Вачков И.В., Гриншпун И.Б., Пряжников Н.С. Введение в профессию «психолог»: Учебное пособие / Под ред. И.Б. Гриншпуна. Москва: «МОДЭК», 2004. 464 с.
4. Етичний кодекс психолога. [Прийнято на I Установчому з'їзді Товариства психологів України 18 грудня 1990 р.]. Тернопіль, 1996
5. Карандашов В. Н. Психология : Введения в профессию. Москва: Смысл, 2000.

6. Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. / А. С. Москальова, О. В. Брюховецька. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с.
7. Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Лідія Іванівна Подшивайлова. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. 320 с.
8. Савчин М. В., Гавриш З. С. Вступ до спеціальності: психолог, практичний психолог: Навч. посібник. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2007. 400 с.
9. Тетяна Дуткевич, Ольга Савицька. Практична психологія: Вступ у спеціальність. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 256с.
10. Шмелева И. А. Введение в профессию. Психология: учеб. пособие / И. А. Шмелева. СПб.: Питер, 2007. 253 с.

Додаткова

1. Балл Г. О. Категорія “культура особистості” в аналізі гуманізації загальної та професійної освіти: Зб. наук. праць // Педагогіка і психологія професійної освіти: результати досліджень і перспективи. — К., 2003. — С. 51–61.
2. Біла О.Г. Соціально-психологічні детермінанти особистісного становлення психолога-практика // Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наук. пр. Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка. – К.: ГНОЗІС, 2003. – Т.V. – Ч.6. – С. 18-22.
3. Верко С. С. Психолог в організації: "за" і "проти" // Актуальні проблеми психології: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – Т. Ч. – К.: Інститут психології ім. Г.С.Костюка, 2002. – С. 207-211.
4. Введения в практическую социальную психологию / Под ред. Ю.М.Жукова, Л.А. Петровской, О.В.Соловьевой. – 2-е изд., испр. – М. : Смысл, 1996.
5. Климов Е. А. Введение в психологию труда. – М.: Изд-во МГУ, 1988. – С. 175-186.
6. Климов Е.А. Психология профессионала. М.: Изд-во «Институт практической психологии»; Воронеж: НПО «МОДЭК», 1996. – 400 с.
7. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения. Ростов-на-

Дону: Изд-во «Феникс», 1996. – 512 с.

8. Коротка інформація щодо діяльності системи центрів соціальних служб для молоді // Практична психологія і соціальна робота - 1999. – № 7. – С. 43-46.
9. Локалова Н. П. Психология. Введение в профессию. Изд-во: Питер, 2010. – 176 с.
10. Максименко С. Д., Ільїна Т. Б. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 1. – С. 2-6.
11. Маленова А. Ю. Введение в профессию в схемах и таблицах: Учебно-методическое пособие. Омск: Изд-во ОмГУ, – 2004. – 44с.
12. Москальова А. С. Психологічна культура як необхідний чинник здорового способу життя студентської молоді // Вісн. Чернігів. держ. пед. ун-ту (Серія: Психологічні науки). — Чернігів, 2005. — Вип. 31, Т. II. — С. 154–159
13. Немов Р. С. Основы психологического консультирования. – М.: Владос, 1999. – 528 с.
14. Овчарова Р. В. Практическая психология образования: учеб. пособие для студ. психол. фак. ун-тов/Р. В. Овчарова. — М.: Издат. центр “Академия”, 2003. — 448 с.
15. Основы практичної психології / В. Панок, Н. Чепелева, Т. Титаренко. – К.: Либідь, 2001. – 534 с.
16. Основы консультативної психології: Аналіз сучасних концепцій: Методичні рекомендації для студентів педінститутів спеціальності "Практичний психолог в закладах народної освіти" / Укладач О.Ф.Бондаренко. – К.: РНМК Міносвіти України, 1992. – 116 с.
17. Панок В. Г. Концепція національної соціально-психологічної служби // Педагогіка і психологія. – 1994. – №2. – С. 3-10.
18. Панок В. Г. Українська практична психологія: визначення, структура і завдання // Практична психологія і соціальна робота. – 1997. – №10.; – 1998. – №1.
19. Положення про психологічну службу системи освіти України // Практична психологія та соціальна робота – № 2. – 2000. – С. 35-38.
20. Пов'якель Н.І., Блохіна І. О. Психологічні передумови становлення позитивної Я-концепції як базової компоненти професійного

- самовизначення психолога // Психологія: Зб. наук. пр. – Вип. 2 (5). – К.:НПУ, 1999. – С. 177- 183.
- 21.Практична психологія в системі освіти: Питання організації та методики / За ред. В.Г.Панка. – К.: Либідь,1995. – 204 с.
- 22.Права дитини: Від витоків до сьогодення: Збірник текстів методичних та інформаційних матеріалів. - К.: Либідь, 2002. – 280 с.
- 23.Права людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. – К.: Наукова думка, 1992. – 198 с.
- 24.Права людини: Основні міжнародно-правові документи/ Упоряд. Ю. К. Качуренко. – К.: Вища школа, 1989. – 248 с.
- 25.Права человека: Сборник универсальных и региональных международных документов / Сост. Л. Н. Шестаков. – М.: Изд-во МГУ, 1990. – 202 с.
- 26.Рабочая книга школьного психолога / Под ред.. И.В. Дубровиной. – М. : Просвещение, 1991.
- 27.Рабочая книга практического психолога : Технология эффективной профессиональной деятельности: Пособие для специалистов, работающих с персоналом. – М.: Изд. Дом «Красная площадь», 1996.
- 28.Сидоренко І. С. Актуальні напрямки роботи психолога в організаціях малого бізнесу // Актуальні проблеми психології. Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – Т. 4. –К., 2002. – С. 211-213.
- 29.Соколова Е.Е. Общая психология. В 7 томах. Том 1. Введение в психологию. М.: Академия, 2008. – 352 с.
- 30.Чепелєва Н.В., Пов'якель Н.І. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога // Психологія: Збірник наукових праць. Вип. 3. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 1998. С. 35-41.

Інтернет-ресурси:

https://philosophical.pnu.edu.ua/студентський_путівник/

Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>

Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> –.

Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» — <http://chitalka.info/psy.html>.

Вісник психології і соціальної педагогіки — <http://psych.kiev.ua/nma->

referats/flarefers/lang-1/referat-109/ referatpart-4/index.html –.

БД Освіта. ua. — <http://osvita.ua/school/psychology>.

Мета – українська пошукова система. — <http://www.meta-ukraine.com>.

Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.

- Психологія UA <http://psychologiya.org.ua/>
- Студентська бібліотека <http://studentbooks.com.ua/>
- Всеукраїнська електронна бібліотека <http://youalib.com/>

